

ધન્દર સભા

ઉર્ફ

ગુલશંભો સખ્જ પરી

૨૦૧૫

નાટક દો બાબકા.

મુસન્નીશ કીયા,

આગા હુસન મુતબલુસ બ અમાનત

ઝોર

છાપકે ઈજહાર કીયા વાસ્તે ખાસો આંમકે,

માલિકાને

ગીરોહ વીક્ટોરીયા નાટકકે હુકમસે

કાં પેં શં ને

જાળાને ઉર્ફ બ હર્ફ ગુમરાતી.

૨૦૧૫

બ એ ત.

અંદર જમીકે ઈશક હએ ઈશક આસમાનમે,

કુછ ઈશકકે સીવા નહીં કોનો મકાનમે.

ALL RIGHTS RESERVED.

સધલા હુકો જાલવી રાખીયા છે.

મુન્મયઈ,

અભાયન્સ પ્રીટીંગ પ્રેસ, નાં ૭ મરીન સ્ટ્રીટ,

કાંવથજી પેશનનજી ને છાપા હએ.

ઈં સં ૧૮૮૩ ઈશ્રેજી.

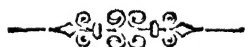
તખ્તઝે નાટક.

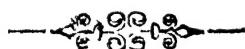
ઈન્દર.....પરસ્તાનકા બાદશાહ.
ગુલકાંમ.....અખતર નગરકે બાહદશાહકા
લડકા.
કાલાદેવ.....ઈન્દરકે અખાડેકા ખીજમતગાર.
લાલદેવ.....ઈન્દરકે અખાડેકા દુસરા ખીજ-
મતગાર.

સખજપરી.....મઆશુકે ગુલકાંમ—રકકાસાને
બજમે ઇન્દરકી અક્સર.
પોખરાજપરી.....બજમે ઇન્દરકી મુગની.
લાલપરી..... ” ”
નીલમપરી..... ” ”

દેવો—પરીયાં—વગઝમેરા.

ગુકાંમ

પરસ્તાન—સંગલદીપ—અખતર નગર.

આ નાટક શને ૧૮૪૭ ના ૨૦ માં આકટ તથા ૧૮૬૭ ના ૨૫ માં

આકટ પરમાને રેલશતર કરાવીઆછે.

૨૦૧૬

ધન્દર સભા

ઊર્ફી

ગુલકાંમો સખ્જ પરી.

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

બા મ.

[આરામ ફરમાએ હુવે નજર આના શાહજાદે
ગુલકાંમકા બાંમ પર, આના સખ્જ પરીકા
બરાએ સખેર આદમજાદોંકે સુલકમે, ઔર
આશક હોના શાહજાદે ગુલકાંમ પર.]

પીલુ—કુંમરી.

સખ્જ પરી—--મારે બાંકે સાંવરીયા ઓ સૈયાં મારા,
તુને મારા મન હર લીના.—મારે.
ચાંદસા મુખડા, મીર્ગ જૈસી અંખીયાં,
લાગી મારી નજરીયાં, ઓ સૈયાં મારા.—મારે.
બલ બલ જાવું, ઉઠવા મંગવાવું,
જાનું તોરી કુદરીયાં, ઓ સૈયાં મારા.—મારે.
[સખ્જ પરીકા વાસ્તે નીશાનકે અપના છલા
નીકાલ કર ગુલકાંમકો પહેનાના.]

કહયાંત—કુંમરી.

છલા હમારા યે યાદ રખના,
યે યાદ રખના, યે પાસ રખનાં.—છલા.
ચુન ચુન કલીયાં, મએ સેજ ખીછાવું,
ઓ સોનેવાલે, સો જાનેવાલે, મજા લેનેવાલે,
યે યાદ રખનાં.—

છલા.

[રવાંના હોના સખ્જ પરીકા ગુલકાંમકે હાતોંકા
ચુમ કર.]

બાબ પહેલા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

[આંના ધંદરકા બરાએ સચેર.]

કલ્યાંન.

ધંદર—રાજા હું મઝેં કૌમકા ઝૌર ધંદર મેરા નામ,
ખીન પરીયોંકે દીદે નહીં મુઝે આરામ.
મુનોરે મેરે દેવરે દીલકો નહીં કરાર,
[દાખેલ હોના લાલ દેવ ઝૌર કાલે દેવકા.]
જલ્દી મેરે વાસ્તે સભા કરો તૈયાર.
તખ્ત ખીલાવો અગમગા જલ્દીસે ધંસ આંન,
મુઝકો શય ભર ખચ્છેના માહરીલકે દરમ્યાંન.
મેરા સંગલદીપમે મુલકોં મુલકોં રાજ,
જી મેરા હચ્છે આહતા જલસા દેખું આજ.
લાવો પરીયોંકા મેરી જલ્દી જા કર હાં,
ખારી ખારી આન કર મુજરા કરે વહાં.
[હોના રવાંના ધંદરકા મચ્છ દેવકે.]

બાબ પહેલા—પરદા ત્રીસરા.

દરબાર.

[ચોખદરો વ દેવ દરબારીયોંકા દસ્ત ખસ્તા ખડે
રહેના, સખકા ધંદરકી આમદ ગાંના.]

ઝીંઝોટી—ગજલ.

જુલવા જો ઉસને દીખાયા.—તર્જ.

સખ—સભામે દોસ્તો ધંદરકી આમદ આમદ હચ્છે,
પરી જમાંલોંકે અકસરકી આમદ આમદ હચ્છે.—સભામે,
પુશીસે રહેં રહેં લાજમ હચ્છે સુરતે જુલજુલ,
અંબ ધંસ અમનમે ગુલેતરકી આમદ આમદ હચ્છે.—સભામે,
ફરોગે હુસ્નસે આંખોંકા અંબ કરો રૌશન,
જમીપે મહેરે મુનજવરકી આમદ આમદ હચ્છે.—સભામે.
ગજબકા ગાના હચ્છે, ઝૌર નાચ હચ્છે ક્યાંમતકા,
ખાહારે પ્રીતનચ્છે મહેશરકી આમદ આમદ હચ્છે.—સભામે.

[આના રાજા ધંદરકા, ઝૌર તખ્તપર રૌનકુ
અકરોજ હોના, સખકા બ દસ્તુર મઆમુલકે
પુખરાજપરીકી આમદ ગાનાં.]

કાફી—ગજલ.

સંભ—માહશીયે રાજમે પુખરાજ પરી આતી હ્યે,
સારે માઅશુકોંકી સરતાજ પરી આતી હ્યે.—માહશીયે.
જસકા સાયા ન કભી ખાખમે દેખા હોગા,
આદમીજાદમે વો આજ પરી આતી હ્યે.—માહશીયે.
દૌલતે હુસ્નસે હો જાએગા આલમ મઆમુર,
કરને હસ બજમમે અબ રાજ પરી આતી હ્યે.—માહશીયે.
[આના પુખરાજપરીકા સુરોદો રકસ કરતે હવે.]

જુલા પીલુ—ગજલ.

પુખરાજ પરી—

ગાતી હું મએં ઐર નાચ સદા કાંમ હ્યે મેરા,
આકાફમે પુખરાજપરી નાંમ હ્યે મેરા.—ગાવી.
કૂંદસે મેરે કોઇ નીકલને નહીં પાતા,
ઈસ ગુલશને આલમમે ખીજા દાંમ હ્યે મેરા.—ગાવી.
મએં લાખરી દો લાખરી પરવા નહીં રખતી,
કારકા ખજના અજી ધનઆમ હ્યે મેરા.—ગાવી.
કહેતે હ્યેં જોહાંમે જીસે ધનસાં ગુલો સુખ્યુલ,
વો રખા હ્યે, વો ગેસુએ સીઆહ ફાંમ હ્યે મેરા.—ગાવી.
ખદમસ્ત મુઝે દેખકે હોતી હ્યે ખુદાઈ,
મઆમુર મએં હુસ્નસે કયા જાંમ હ્યે મેરા.—ગાવી.

[ન્દરકા પુખરાજ પરીકો નજવીય
જુલા કરમશાખાશી દેના]

જુલા—પીલુ.

રાજ ઈન્દર દેસમે રહે ધલાહી શાદ,
જો મુજસી નાચીજકો કીયા સભામે યાદ.
કીયા સભામે યાદ મુઝે રાજજીને આજ,
દૌલત માલ ખજાનેકી કય હું મએં મૌહતાજ!

જુલા—કુંમરી.

આહ હું સભામે છાંડકે ધર, કાફી નાંહીં મોહે આજ ખખર—આહ.
ચેરી હું તોરી મએં રાજ ઈન્દર, રખતા દીન રએં ન દયાકી નજર—આહ.

જુલા—કુંમરી.

રત આહ બસંત અજબ બહાર, ખીલે જઈ કંલ ખરેકે ડાર.—રત.
ચીટકો કુસુમ્યા કંલે લાગી સરસુ, રેંકત ચલંત ગ્યુકે બહાર.—રત.
હરકે દવારે માલીકા હોમ, ગરવા ડારત ગેંદનકે હાર.—રત.

પરજ કાલીંગડા—હોરી.

પા લાગું કર જોરી, સ્યાંમ માસે ખેલા ન હોરી.—પા.
 મળે ચરાવન મળે નીકસી હું, સાસ નનન્દકી ચોરી,
 સગરી ચુંદરીયાં ન રંગમે ભીગાવો, ઈતની સુનો બાત મોરી.—સ્યાંમ.
 છીન અપટ મોરી હાતસે ગાગર, જોરસે જૈયાં મરોરી.
 દીલ ધડકત હએ, સાંસ ચડત હએ, દેહ કમ્પત ગોરી ગોરી.—સ્યાંમ.

[પુખરાજ પરીકા રકુંસ કીપેકે બચ્ચાદ તખ્તકે
 નજદીક જન કર આદાબ બળ લાના, રાજ
 ઇન્દરકા પુશ હો જના.]

પરજ કાલીંગડા—કુંમરી.

ઈન્દર—

પુખ રીઝાયા નાચકે ગાકે, પહેલુમે મેરે બએક તુ આકે—પુખ.
 પુશ હુવી તુઝસે માહશીલ સારી, અબ હએ નીલમ પરીકા બારી—પુખ.

જીલા—ગજલ.

સબ—સભામે આમદે નીલમપરી હએ,
 સરાસર વો નજકતમે ભરી હએ.—સભામે.
 સીતારોંકી અપક જતી હએ આંખેં,
 વો ઉસકે બરમે મલજુસે જરી હએ.—સભામે.
 ગજબ ગાંનાં હએ ઝોર ઉસકા ચમકના,
 કભી જોહરા કભી વો મુશવરી હએ.—સભામે.
 તમામ ઉસકે હએ આજ શાઝલએ નુર,
 શરાત કુદ કર ઉસમે ભરી હએ.—સભામે.

[આના નીલમપરીકા સુરોદો રકુંસ કરતે હવે.]

જીલા પીલુ—ગજલ.

નીલમપરી—

ફરોંકે હોશ ઉડતે હએ જીડનેકી શાન પર,
 નીલમ પરી હએ નામ મેરા આસમાન પર.—ફરોંકે.
 અસ્લાહાકે કરમસે જમાનેમે હએ ઉરજ,
 જુકતા હએ સર ફલકકા મેરે આસ્તાંન પર.—ફરોંકે.
 ઇનસાંકી કયા હએ અસ્લ, કે પુતલા હએ ખાકકા,
 જન ખેલ જાતે હએ મેરી ઉલકતમે જાન પર.—ફરોંકે.
 નીલમકો ચુમ ચાટકે આંખોંપે રખતે હએ,
 શોહરા હએ મેરા જોહરીયોંકી ફકાંત પર.—ફરોંકે.

ਭੁਲਾ—ਪੀਲੂ.

ਮਝੇਂ ਥੇਰੀ ਸਰਕਾਰਕੀ, ਐਰੇ ਤੁਮ ਰਾਨੀਓ ਰਾਨ,
ਗਾਨਾਂ ਸੁਭ ਮਝਾਥੁਕੁਕਾ ਸੁਨੇ ਗੈਰਸੇ ਆਯ.
ਸੁਨੇ ਗੈਰਸੇ ਆਯ ਮੇਰਾ ਰਾਨਭੁ ਗਾਨਾਂ,
ਨਾਂਧਕੀ ਚਲਯਕ ਦੇਖ ਕਰ ਦੇਖੋ ਘਟਯਾਨਾ.

ਕਾਫ਼ੀ—ਭੋਰੀ.

ਕਾਂਢਨਾਓ ਸਮਝਯਤ ਨ ਓਧ,
ਅੰਗੀਯਾਂ ਰੰਗਯੇ ਭੀਗੋਧ, ਥੇਰੀ ਘੀਰਯੇ ਪਤ ਯੋਧ.—ਕਾਂਢਨਾਓ.
ਆਯ ਸਭੀ ਹਮ ਧਰਮਾ ਯੋਧੇ, ਪ੍ਰੀਤਕੀ ਯਨਓ ਰੋਧ,
ਅਘੀਰ ਗੁਲਾਲ ਧੀਯਾਯਨ ਆਤਰ, ਮੋਢ ਅੰਸੁਵਾਂਸੇ ਧੋਧ,
ਘਟਨ ਮਾਧੀਯੇ ਮੀਯੋਧ—

ਕਾਂਢਨਾਓ.

[ਨੀਲਮਪਰੀਕਾ ਦਰਤਯਸਤਾ ਘਡੀ ਰਹੇਨਾ, ਧੰਦਰਕਾ
ਉਸਓ ਨਾਯੋ ਗਾਨੇਪਰ ਮਰਢਯਾ ਕਹੇਨਾ.]

ਭੁਲਾ—ਫੁੰਮਰੀ.

ਧੰਦਰ—

ਦੀਯਾ ਥੁਕੀ ਤੁ ਧਰਤਯ ਸਾਰੇ, ਪਹੇਲੁਯੇ ਅਯ ਘਯੋਧ ਹਮਾਰੇ.—ਦੀਯਾ
ਕੀਯਾ ਸਭਾਯੇ ਤੁਨੇ ਨਾਮ, ਅਯ ਹਯੇ ਲਾਲ ਪਰੀਕਾ ਕਾਮ.—ਦੀਯਾ.
ਫੇਸ—ਗਯਲ.

ਸਭ—

ਸਭਾਯੇ ਲਾਲ ਪਰੀਕਾ ਸਵਾਰੀ ਆਯੀ ਹਯੇ,
ਯਮਾਨੇ ਰੰਗ ਅਯ ਧੰਦਰਕੀ ਧਾਰੀ ਆਯੀ ਹਯੇ.—ਸਭਾਯੇ.
ਥੁਕੁਯੇ ਅਯੋਗਾ ਫੁਰਮਾਧ ਨਯਰ ਸੀਤਾਰੋਂਕਾ,
ਪਓਨਓ ਸੁਧੁੰ ਵਾ ਪੋਥਾਕ ਭਾਰੀ ਆਯੀ ਹਯੇ.—ਸਭਾਯੇ.

[ਆਨਾ ਲਾਲਪਰੀਕਾ ਨਾਨ੍ਹੇ ਅੰਦਾਜ਼ਸੇ.]

ਭੁਲਾ ਪੀਲੂ—ਗਯਲ.

ਲਾਲਪਰੀ—

ਧਨਸਾਂਕਾ ਕਾਮ ਫੁੰਨਪੇ ਮੇਰੇ ਤਮਾਮ ਹਯੇ,
ਯੋਯਾ ਹਯੇ ਸੁਧੁੰ ਲਾਲ ਪਰੀ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਹਯੇ.—ਧਨਸਾਂਕਾ.
ਯਾਕੁਤ ਯਰਘਰੀਧ ਹਯੇ ਸਰਕਾਰਕਾ ਮੇਰੇ,
ਨੈਂਕੇਰ ਅਧੀਕੁ ਲਾਅਯੇ ਘਧਧੁਯਾਂ ਗੁਲਾਮ ਹਯੇ.—ਧਨਸਾਂਕਾ.
ਆਥੁਕੋ ਫੁਲ ਕਰਤੀ ਫੁੰ ਅਯਰਕੀ ਤੋਗਸੇ,
ਦੀਨ ਰਾਤ ਸੁਯੋਧ ਘੁਨ ਘਧਾਨੇਸੇ ਕਾਮ ਹਯੇ.—ਧਨਸਾਂਕਾ.
ਪੋਥਾਕ ਮੇਰੀ ਸੁਧੁੰ ਹਯੇ, ਸੁਧੁੰਯਾ ਹਯੇ ਘਾਂਧਸਾ,
ਦੇਖੋ ਥੁਕੁਯੇ ਰਾਤਕੋ ਮਾਧੇ ਤਮਾਮ ਹਯੇ.—ਧਨਸਾਂਕਾ.

છલા પીલું—હું મરી.

બચ્ચીથી મએ કાફલે નોડા પહેને લાલ,
યાંહાં બુલા કર આપને બડહાં દીયા એકબાલ.
બડહાં દીયા એકબાલ કે યાંહાં મુજકો બુલવાયા,
સભા સભાકા આજ બહોત દીન બચ્ચાદ દીખલાયા.

ફેસ—હું મરી.

મારે નોખતમે હએ લાલ જડે, બહોત ખરે એ માહારાજ.—મારે.
કાહું મુંગા કાહું ચુની કહત હએ, પરખનવાલોં પર ગાજ પડે,
બહોત ખરે એ માહારાજ.—

મારે.

કાફી—હોરી.

બાજ રખ લે સ્યાંમ હમારી, મએ ચેરી હું તેહારી,
જરા દે સમઝ કર ગારી—લાજ.
આખીર ગુલાલ ન મુખ પર ડારે, ના મારે પીચકારી,
આધી દેહ સખ દેખ પડેગી, સારી ભીંગાવો ન સારી,
કહે ગે લોગ મતવારી.—લાજ.

[ધુન હોરીકી સુન કર રાજ ઈન્દરકા ખુશ હો
કર મરહુબા કહેના.]

પીલું—હું મરી.

ઈન્દર—

કાઠી રાત મજેહમે સારી, બચ્ચેઠ મરે પહેલુમે પ્યારી.—કાઠી.
બહોત બડાઈ વુને જાન, અખ હએ સખજ પરીકા ધ્યાન.—કાઠી.

બેહાગ—ગજલ.

સખ—

આતી નએ અંદાજસે અખ સખજ પરી હએ,
લખ સુખ હએ, પર સખજ હએ, પોશાક હરી હએ.—આતી.
ફયેરાજા ઉસે દેખકે પ્યા જાતા હએ હીરા,
ચેહરમે જમરદસે સીવા જુહવગરી હએ.—આતી.
હંસતા હએ જમરદપ સદા ધાંની દુપટા;
કયા ફરનકે એકબાલસે સખજેકો ચરી હએ.—આતી.

[આંના સખજ પરીકા નાજે અંદાજસે રફસકરતે ફવે.]

છલા—ગજલ.

સખજ પરી—

મઆમુર હું આખીસે મરાંતસે બરી હું,
ધાંની મરી પોશાક હએ, મએ સખજ પરી હું.—મઆમુર.

અરુણ હયે સખજેકી મેરે હુસ્નકે આગે !
 હયેરાજેસી પુશ રંગ, જમરદસે ખરી હું.—મઆમુર.
 એ લેલી હું દીલ, આપ્ય કરીશ્તોસે મીલા કર,
 ઈનસાં હયે બલા કયા ? મયેં નહીં જીતસે ડરી હું.—મઆમુર.
 શોઝબા હયે, ભભુકા હયે, ગજબ હયે મેરા ગુસ્સા,
 જલ જાયે પરીજાદ નો મયેં ગર્મ જરી હું.—મઆમુર.
 જીન્દા ન રહેગા મુઝે સુન લેગા નો રાજ,
 શહેજાદયે ગુલશાંમકી સુરત પ મરી હું.—મઆમુર.
 વો શમ્ય મયેં, પરવાનાં હું, વો સર્વ, મયેં કુશી,
 વો ગુમ હયે જહાંમે, મયેં નસીમે સહરી હું.—મઆમુર.

[સખજપરીકે ગાનેકી ધુનસે રાજ ૬૬૨ પર
 નીન્દકા ગલખા હોના.]

જીલા—પીલુ.

રાજજી તો સો ગયે દીયા ન કુછ ઇનઆમ,
 જાતી હું મયેં બાગમે યાંહાં મેરા કયા કાંમ?

[જાના સખજપરીકા કાલે દેવકે હશારેસે બુજા કર.]

ગાળ પહેલા—પરદા ચોઢા.

રાસ્તા.

[વારીદ હોના સખજપરીકા મય્ય કાલે દેવકે.]

જીલા—પીલુ.

સખજપરી—સુનરે કાલે દેવરે તુ મેરી એક ખાત,
 આતીથી રાજકે ઘર આજકી મયેં રાત.
 શહેજાદા એક ખાંમ પર સોતાયા નાંદાંત,
 જોખન ઉસકા દેખ કર નીકલી મેરી જાન.
 ઉતરી અપને તખ્તસે વીર કલેજે ખાએ,
 સોતાયા વો મેખખર હાત પાંડું કુએલાએ.
 સુરત ઉસકી દેખકર દીલસે મયા કરાર,
 મુંદ પર મુંદ મયેંને રખા, કીયા ખુશસા ખ્યાર.
 દીલ મેરા લગતા નહી માફીનકે દરમ્યાંત,
 કાલેખ મેરા હયે યાંહાં, વહાં હયે મેરી જાંન.
 ઉસકો ગર તુ લાએ ઉઠાકર જહી પાર,
 મોંડી મયેં હો જલુંગી તેરી બે તકરાર.

કાલા દેવ—ધરમે રાજાકે હાથે તુ પરીયોંકી સરદાર,
 તુજસે કર સકતા નહીં હરગેજ મઝેં ધનકાર.
 તેરી ખાતીર હાથે મુજે સખસે વાંહાં સીવા,
 પતા ખતા મઝાશુકકા લાવું અબી ઉઠા.

સખજપરી—જા તુ સંગલદીપસે અખતર નગરમે હાં ?
 સોતા હાથે એક માહર લાલ મહેલ પર વહાં.
 છલા મઝેં દે આઘ હું અપના ઉસે નીશાં,
 સખજ નગુંકી આખસે તુ ઊસકો પઝેછાંન.
 [આદાખ બળ કર કાલેદેવકા જના, ઝૈર
 પ્રીતકૌર શાહજાદે ગુલકાંમકો છપરખટકે
 સાત સોયા હુવા લે આના.]

કાલા દેવ—લાયા શાહજાદેકો મઝેં જા કર હીંદુસ્તાંન,
 તુ અપને મઝાશુકકા અઝે સખજપરી પઝેછાંન.

[જના કાલે દેવકા.]

સખજપરી—યેહી શાહજાદા હાથે મેરા યે હાથે મેરી જના,
 યેહી મેરા દીલદાર હાથે ઇસ પર મઝેં કુરખાંન.
 સોતે હો કયા ખેખખર છોડકે ધરખારી
 આંખેં ખોલો લાડલે નીન્દસે હો હુશીયાર.

[સખજપરીકા શાહજાદે ગુલકાંમકો જગા કર
 છુપ જના, શાહજાદે ગુલકાંમકા અપનેકો
 ગઝેર જગેમે પાનેસે હાથેરતમે આના.]

ભાએરવી—ગજલ.

ગુલકાંમ—ધરસે મહાં કૌન ખુદાકે લીયે લાયા મુઝકો !
 ક્રીસ સીતમગારને સોતેસે જગાયા મુઝકો ?
 હકને કયા ખવાખે પરેશાં યે દેખાયા મુઝકો !
 નજર આતા હાથે ન અપના, ન પરાયા મુઝકો !
 ખસમે જાલીમકે મુજે છોડ દીયા હાથે ! ગજબ,
 હુંડને કોઈ પરસ્તાંમે ન આયા મુઝકો ?
 હાથેક ! સદહાથેક ! ક્રીસીને ન ખખર લી મેરી !
 કયા અજુજોને મેરે દીલસે બુલાયા મુઝકો ?
 નીન્દસે આંખ ક્રીસીકી ન ખુલી કોઠે પર,
 ઉઠકે મુજકે ન ચુંગલસે છોડાયા મુઝકો.

તા દમે મર્ગ અખ ઉમ્મેદ રેલાઈકી નહીં,
કીસ બલામે મેરે અલાહા ફસાયા મુઝકો ?
મુખલસીકી કોઈ તદખીર બતાવો ઉસ્તાદ,
હમે બહોત ગરદીશ કીસમતને સતાયા મુઝકો.

[ગુલશાંમકા ગએર મકાનકો દેખ ઝોરબી
ધબરાંના.]

બેહાગ—હું મરી.

મુઝે કૌન ધરસે લાયા યાહાં, બતાવો યે કીસકા હમેશા મકાં?—મુઝે.
સખ ખીછડે કોઈ સંગ ન સાથી, અજબોંકો અપને પાવું કહાં?—બતાવો.
દીલકા કીસકો હાલ સુતાઈ, સર પર મેરે બાપ ન માં.—બતાવો.
ધર જાનેકી આસ નહીં હમે, પડી કીસ મુસીબતમે મેરી જાં.—બતાવો.
ફસ ગમે હમ જાલીમકે ફંદે, કોઈ ઉસતાદસે કહીયો હાં?—બતાવો.

[સખજપરીકા બાહરે આના, ગુલશાંમકા ધબરાંના.]

ખ માં ચ.

સખજપરી——દેખો તુમ મેરી તરફ ધરકા લો મત નાંમ,
લોડી મુઝકો જાત કર કરો યાહાં આરામ.
જો હોના થા સો હો ચુકા જાને દો બસ ખમેર,
ચલો, ફીરો, ખાવ, પીવો, કરો બાગકી સમેર.
બતલાવ અપના હરખો નસખ ઝોર તુમ અપના નામ,
રહેતે હો કીસ કાંમમે, હમેશા કહાં મુકામ ?

જુલા—પીલુ

ગુલશાંમ——ખીલવતમે મએ રહેતા હું, ઝોર અમેશ હમે મેરા કામ,
શાહજાદા હું હીન્દકા, નામ મેરા ગુલશાંમ.
તુ ઝોરત હમે કીસ કૌમકી, અપના નામ બતા?
દોનો શાંનો પર તેરે નીકલા હમે યે કયા ?

સખજપરી——કૌમકી હુંગી મએ પરી, સમઝ ન તું હમેવાંન,
યે દોનો પર હમે મેરે અમે મુરખ નાદાંન.
રહેતી હું મએ કાકમે, સખજ પરી હમે નામ,
રાજા હંદરકે વહાં નાચ મેરા હમે કાંમ.

ગુલશાંમ——જાદી યે બતલા મુઝે દીલકો હમે વસવાસ,
મેરા આના કીસ તરફ હુવા હમે તેરે પાસ ?

સખજપરી——તુઝપર મએ આશક હુવી ચલતે ચલતે રાહ,
ઉકા મંગાવાયા યાહાં તુઝે બેજકે દેવ સીઆહ.

[દેવકા નામ સુન કર ગુલશાંમકા ધબરાંના,
સખજપરીકા મનાના.]

ભચ્ચેરવી—મસનવી.

સરપે આંખોંપે કલેજેપ ખીઠાવું પુઝ
આ મેરે પાસ ગલેસે મચ્ચે લગાવું પુઝકો,
દીલો જાંસે મુઝે ભાતી હચ્ચે અદાચ્ચે તેરી,
પાસ લા આંદસા મુંહ લું મચ્ચે બલાચ્ચે તેરી.
લેટ પહેલુમે મેરે ધરકો મચ્ચે આખાદ કરે,
પુઝકો લીપટાકે ગલે વસ્લસે દીલ શાદ કરે.

ગુલકાંમ—વસ્લકી તેરી કુસમ ધરમે હચ્ચે ખાંના મુઝકો,
ન ખખરદાર અભી હાત લગાના મુઝકો.
મુઝકો નાંદાં ન સમઝ, દુર હો, દાંનાં હું મચ્ચે,
કૌમકી પુ જો પરી હચ્ચે તો સીયાંનાં હું મચ્ચે,
ખેસવા પુઝસી જમાંનેમે ન હોગી જીનહાર,
આપ બદનામ હુરી, મુઝસે છોડાયા ધર ખાર,
ભેજ કર દેવ મુઝે ખીંચ ખુતાયા પુને,
આદમીજાદકો ફેદમે ફસાયા પુને.

કાફી—મસનવી.

સુખજ પરી—જીન્દગીકા હચ્ચે મજા ઐસી મુલાકાતોંમે,
ચોંચલે મુઝસે બધારો ન જરી ખાતોંમે.
શુદ્ધ અદલાહકા કર લડ ગધ કીસમત તેરી,
યક બ યક મુઝસી પરીકો હુવી ઉલફત તેરી.
પુઝકો દીવાંને નહીં શર્મે જરી આતી હચ્ચે,
ખવાબમેભી કભી ઇતસાંકે પરી આતી હચ્ચે ?
દેખ પચ્ચતાચ્ચેગા મેરા જો ખુરા દીલ હોગા,
વસ્લ પુઝકો ન પરીકા કભી હાસીલ હોગા.

ગુલકાંમ—ધરકે છુટનેકા હચ્ચે ગમ આહો ફેઆં કરતા હું,
વસ્લકા વાઅદ મચ્ચે હસ શર્તસે હાં, કરતા હું.
સુની ઇન્દરકી સભા મચ્ચેને કહાંતીમે હચ્ચે,
ઉસકા અરમાન મુઝે જોશે જવાંતીમે હચ્ચે.
ઐર જલસેકાતો હાં, હીંદમેભી ચરચા હચ્ચે,
નાંચ પરીયોંકા કભી મચ્ચેને નહીં દેખા હચ્ચે.
સાત અપને મુઝે લે ચલકે વો જલસા દીખા,
રાજા ઇન્દરકે અખાડેકા તમાશા દીખા.

સચ્ચેર મચ્ચેં તેરે સચ્ચે વહાંકી જો એક બાર કરે
જીતેજ પ્રેર ન કબી વરલકા ઇનકાર કરે.
ઉચ્ચ ભર પાસસે તેરે ન કહીં જાવું મચ્ચેં,
જો કહે વુ ઉસે આંખોસે બળ લાવું મચ્ચેં.

જીલા—પીલું.

સખજપરી--—એસી ખાતોંકા જાયાંપર નહીં લાના અચ્છા,
જાન આકતમે નહીં મુકત ફસાના અચ્છા.
દેતા ઇન્દરકે અખાડેપ અચ્ચસ જાન હચ્ચે વુ,
સખત મે અકલ હચ્ચે દીવાંતાં હચ્ચે, નાદાંત હચ્ચે વુ.
એસી જા સચ્ચેરકો ઇન્સાંત નહીં ચલતે હચ્ચેં,
વહાં મેરી જાન પરીજાદકે પર જલતે હચ્ચેં.
આકત આ જાચ્ચેગી વુઝપર અરે એક આંતકે ખીચ,
આદમીજાદકા કયા કાંમ પગ્સતાંતકે ખીચ?
કોઈ રાજકો ખાખર જાકે લગા દેવેગા,
કંક દેગા વો મુઝે, વુઝકો જલા દેવેગા.
ન જલાચ્ચેગા તો આકતમે ફસાચ્ચેગા વુઝે,
ફચ્ચેદ કરકે વો કુવે ખીચ જુકાચ્ચેગા વુઝે.

ગુલફાંમ--—મચ્ચેં ન માનુંગા, ન માનુંગા, કબી ખાત તેરી,
કાંમ કીસ રાજકે આચ્ચેગી મુલાકાત તેરી?
ખાત જો અચ્ચ થી, મચ્ચેં અકલસે પચ્ચેછાંત ગયા,
ખાચ્ચેસ ઇનકારકા જાતી મેરા દીજ જાન ગયા.
વુ કીસી દેવકી ખીદમતમે વહાં આતી હચ્ચે,
ઇસ લીયે મુઝકો સભામે નહીં લે જાતી હચ્ચે.

સખજપરી--—ખાત હરગેજ યે જાયાંસે ન નીકાલો સાહેબ,
હોશમે આવો, જરા મુંહકો સમ્બાલો સાહેબ,
દેવસે મુઝકો ખુરા કામ જો કરના હોતા,
આદમીજાદ પ કીસ વાસ્તે મરના હોતા?
મચ્ચેં પરી હોકે, ઝૌર ઝૌસે પ શીદ જાન કરે?
એડી એડી પ મુવે દેવકો કુરખાન કરે.

ગુલફાંમ--—દીજ હરએક શખસકા ફંદમે ફસાતી હચ્ચે વુ,
અચ્ચે પરી કયું મુઝે ખાતોંમે ઉડાતી હચ્ચે વુ?

મુખે હોતી હયે મેરી જાન કોઈ આનકે ખીય,
બખેરવી મુઝકો સુના ચલકે પરસ્તાનકે ખીય.
વહાં ન લે જાએગી તો જીસે યુજર જાવુંગા,
આપ મયે અપના ગલા કાટકે મર જાવુંગા.

સખજપરી—મુકત કી યાર ખરાબ અપની જવાની તુને,
હાયે અકસોસ ! મેરી ખાત ન માની તુને ?
અબ મીલેગા ન અજીજોંસે ન મા આપસે તુ,
શરકે મુંહમે મેરી જાન ચલા આપસે તુ.
થક ગયે હોટ, કહાં તક અરે સમઝાવું મયે,
ચલ અખાડા તુઝે ઇન્દરકા દીખા લાવું મયે.

યુલકાંમ—કીસ તરફ ચલને પ તૈયાર મેરી જાન હું મયે ?
તુ પરીજાદ હયે ચાલાક, ઐર ઇનસાન હું મયે.
ઊડકે તું જાએગી એક પલમે પરસ્તાનકે ખીય,
હાત ફૂંલેલાકે મયે રહે જાવુંગા અરમાનકે ખીય.
કોઈ ઊડ ચલનેકી તદખીર બતાદે મુઝકો,
પર કીસી દેવકે તુ નાચકે લાદે મુઝકો.

સખજપરી—બહેકી ખાતે ન કરો હોશમે આવો જાની,
ન પરીજાદકો એપરકે ઉડાવો જાની.
[સખજપરીકા એક તાલી બજાનેસે મહેલકા
જંગલ હો જાના, ઐર એક હવાઈ
તખ્તકા નજર આનાં.]

થાંમ લો પાયા મેરે તખ્તકા અબ હાથસે તુમ,
છુટ જાના ન કહીં રાહમે પર સાયસે તુમ.
મુઝસે વહાં જાકે કોઈ ખાત ન કહેના સાહેબ,
પીછે પીછે મેરે તુમ નાચમે રહેના સાહેબ.
ગાકે ઐર નાચકે બુત સખકો બનાં દુંગી મયે,
તુમકો લે જાકે દરખતોંમે છીપા દુંગી મયે.
કીસી આકૃતમે એકાએક અગર આગા જાની,
યાદ રખના કે મુઝે બુલ ન જાનાં જાની.

[સખજપરીકા તખ્તપર બએઠના, યુલકાંમકા
તખ્તકાપર પકડ કર બટકના, તખ્તકા
આસમાનપર ઊડના.]

તમામ હુવા બાબ પહેલા.

બાબા દુસરા—પરદા પહેલા.

દરબાર.

[ધંદરકા મઝ દરબારીયોકે તખ્ત પર બઝે
હુવે નજર આંના, સખ્જપરીકા આન કર
ગુલકાંમકો છીપાના.]

જીલા—કુંમરી.

સખ્જ પરી—

સભામે બુલવાકે મુઝે આપ કીયા આરાંમ,
આઈ હું મઝે પ્રેર યાંહાં કરને અપના કાંમ.—સભામે.
કરને અપનાં કામ યાંહાં પ્રેર મઝે હું આઈ,
કુંમરી, છંદ, ગુજલકી જીમે ધુન હઝે સમાઈ.—સભામે.

પરજ—કુંમરી.

મારી અંખીયાં ફરકન લાગી, કાંહાં ગયો યાર, કીધર મઝ સખીયાં.
અંખીયાં.

દેહ ફંકત હઝે, જીયા તરપત હઝે, પીત લગાકે મળા હમ અખીયાં.
અંખીયાં.

નઝેનનમે દીલદાર બસત હઝે, યે અંખીયાં અલમાંસપ રખીયાં.
અંખીયાં.

[લાલ દેવકા આતશે ગુસ્સેસે મુંહસે બબુકા
છોડતે હુવે ગુલકાંમકી આમદકી શીકાયત
કરતે હુવે આના.]

મસનવી.

લાલ દેવ——માહારાજકો હક રઝે શાદ કાંમ,
નઝ અર્જ હઝે આજ કરતા ગુલાંમ.
મઝે ખાતાયા ઇસ દમ ચમનકી હવા,
હકીકત વો દેખીકે હોશ ઊડ ગયા.
શજર હઝે પુરાંના જો શમશાદકા,
ગુજર હઝે વહાં આદમીજાદકા.
નહીં કરતી અસ્લા મેરી અકુલ કાંમ,
વો ધનસાન હઝે, યાકે માહે તમામ.
ઊસે કૌન લાયા યાંહાં અપને સાત,
ઇસી શીકમે કબસે મલતા હું હાત.

[સખ્જપરીકા લાલ દેવકો બાગુ સે જા કર સમઝાના.]

પ્રહુન્સે—મસનવી.

સખજયરી—ન કર લાલ દેવ હસ તરાહકે કલામ,
અરે ખેમુરબત જ્યાં અપતી યામ.
પ્રુદાકે ગજબસે જરા દીલમે કાંપ,
ચુગલખોરકે મુંહકો ડરતે હયે સાંપ.
પરીકી તરફ દેખ આહમકું ન બન,
બુરાહસે બાજ આ બ કૌલે હસન.
કીસીકી બદી તુ ન કર અએબ હયે,
કે ઉસકા પ્રુદા આલેમુલ ગએબ હયે.
દીલે આશકું હસ બાતસે હીલ ગયા,
તુએ હાએ ! કમબખત કયા મીલ ગયા ?

[ધંદરકા પરીયાંસે ચુકતગુ કર કર લાલ દેવસે
હાલ દરીયાકત કરના.]

આસાવરી—મસનવી.

ધંદર—અરે દેવ તુ હયે યે કયા બક રહા ?
મેરે બાગમે કામ ધનસાંકા કયા ?
હુવા કીસ તરહ યાંહાં બશરકા ગુજર,
પરીન્દોકે દાહાશતસે જલતે હયે પર.
કુદમ રખ સકે જીનકી કયા જાન હયે ?
ફરીસ્તોંકી યાંહાં અકુલ હયેરાન હયે.
કીસી દેવસે આશનાહ ન હો,
પરી કોઈ સાથ ઉસકે લાહ ન હો.
જાસે ખીંચ લા પાસ મેરે શીતાબ,
કે ગુસ્સેસે હયે હાલ મેરા ખરાબ.

[લાલ દેવકા આદાબ બજા કર જાના, ઔર
ચુલકાંમકો એક કોનેમે છુપા હુવા પાના.]

મસનવી.

લાલ દેવ—બશર હયે, કે જીન હયે, કે સાયા હયે તુ ?
પરસ્તાંનમે કયું કર આયા હયે તુ ?
હઠા આંખ, કર જહદ મુઝસે બયાં,
ખીઠાયા તુએ કીસને લા કર આં ?
અમનકા કોઈ ચુલકે બુરા હયે તુ ?
સીતારા વ યા બનકે તુરા હયે તુ ?

પરી પર જો શ્યેદા તેરા દીલ હવા,
અપ્પાડેમે ઇન્દરકે દાખીલ હવા ?
મેરે સાત ચલ જલ્દ અયે બેશહર,
બુલાયા હયે રાજને અપની હજીર.

[લાલ દેવકા ગુલકાંમકો ઘસીટકે લે જાના,
તમામ માહશીજકા હમેરતમે આના.]

હજીરીમે હાજીર હયે યે શાઝલે ખુ,
માહારાજ સાહેબ નીગાહ રખર.
બજા અપકા હુકમ લાયા ગુલાંમ,
ચમનમે પોંહચકર કીયા અપનાં કાંમ.
શજરકે તલિસે ઊઠાયા ઇસે,
સભાકી તરફ ખીંચ લાયા ઇસે.
ડરા મયે ન કુછ ઇસકી ફરીયાદસે,
ઊઠા લાયા કુમરીકો શમશાદ સે.
સીતમ કીજીયે જો સજાવાર હયે,
ખડા દસ્ત ખસ્તા ગુનાહગાર હયે.

આસાવરી—મસનવી.

ઈન્દર—અરે કૌન હયે તુ, તેરા કયા હયે નામ ?
સભા મેરી કોઇ તુને ખરહમ તમાંમ.
તુઝે લાયા યાંહાં કૌન અયે બદસીકાત,
ખાં મુઝસે કર જલ્દ યે વારેદાત.
કીયા ફરદ તુને પરસ્તાંનકા ?
ન ખોડ આયા અપની તુઝે જાનકા ?
મેરી સારી માહશીજકી લીધ આખર,
યાંહાં ધુરને આયા પરીપોંકો તુ ?
ખતા હાલ આનેકા અયે દર્દનાક,
જલા કર અભી વર્ના કર દુંગા ખાક.

પીલુ—મસનવી.

ગુલકાંમ—કહું કયા ફલકકા સતાયા હું મયે,
યહાં ખેલ કર જીપે આયા હું મયે.—કહું.
પરી સખ્ત જો હયે અપ્પાડેમે યાંહાં,
ઊસીકા હું દીવાનાં મયે નીમજાં.—કહું.

સભાકી સદા ધુમ મુનતાયા મએ,
 ધસી શીકમે સરકો ધુનતાયા મએ.—કહું.
 વો આને લગી આજકી શબ્દો નો યાંહાં,
 લટક કર હુવા તખ્તસી મએ રવાં.—કહું.
 બલામે પડા યાંહાં ગીરફતાર હું મએ,
 નો આહો સજા દો ગુનાહગાર હું મએ.—કહું.

[ધંદરકા સખજપરી પર તએશ કરનાં.]

બેહાગ—મસનવી.

ધંદર.—આરી આ પરી સખજ આ બેહયા,
 મેરે સામને જલ્દ આ બેસવા.
 થુડી હએ તેરી જાતો બુનીયાદ પર,
 કે આશક હુવી આદમીજાદ પર?
 બનાયા આરી તુને ધનસાંકો ચાર ?
 બ કૈલે હસન સુન તુ અએ નાબકાર,
 તેરા રંગ ગએરતસે ઉડતા નહીં,
 તુએ કયા પરીજાદ જીડતા નહીં ?
 સભામે લગા લાધ ધનસાંકો સાથ,
 તેરા અબ ગીરેયાં હએ ઔર મેરા હાથ.

[ધંદરકા સખજપરીકો મારને ચહાના, સખકો
 બા અદબ અટકાના.]

માંડ—હું મરી.

સખ—

રાજાજી ન કરો જીલમ યે, ખતા હુવી બેશક બડી યે.—રાજાજી.
 મોહબ્બતકે મારે, હુવા ફુસુર, ખતા બખ્શો, રહેમ કરો જી માહરાજા.
 ખતા.

[મઆશી ચહાનાં સખજપરીકા, ઔર ગુલફાંમકો
 મલામત કરનાં.]

જીલા—મસનવી.

સખજપરી—જકાઓ સીતમકી સજાવાર હું,
 હકીકતમે તેરી ગુનાહગાર હું.
 અરે કયું મએ વહાં તુજસે કહેતીથી કયા ?
 ન માના મેરા હાએ ! તુને કહા.
 બલામે પડા આપબી બેખતા.
 સુબેલી અપ્પાડેમે રસવા કીયા.

[પ્રુદ્સે] { કહાં પ્રેકે અબ દેખું રાજા તુમે,
પ્રુદકો મરી જાન સોંપા તુમે.
જો જીતે હમેં તો પ્રેરભી મીલ જાએંગે,
નહીં તો કીયેકી સજા પાએંગે.

અહુનસ—મસનવી.

ઈન્દર—અરે દેવ કર કુસદ બેદાદકા,
પકડ હાય હસ આદમીજાદકા.
કુવા વો જો હમે કાફિ પુર ખતર,
અભી ઊસમે જા કર હસે કુએદ કર.
પરી સબજા હમે જો વો વાંહપે ખડી,
ખતા કીધ હમે ઉસ ખેસવાને ખડી.
સો તુ નોંચ કર ઊસકે પર ઔર બાલ,
અખાડેસે મરે અભી દે નીકાલ.
ઉડાવી ફીરે ખાકે યે કુ બ કુ
ન આએ હમારે કભી રે બ રે.

[લાલ દેવકા યુલકાંમકો ગીરફતાર કરના.]

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

અહુનસ—રાજાલ.

અમને કુચએ જાનાંસે.—તર્જ.

રાએખી આવાજ—

જોગન આવી હમે પરી બનકે પરસ્તાંનકે ખીચ,
સુમરન હમે હાથોંમ, મુંદ્રે પડે હમે કાનકે ખીચ.—જોગન.
સીર પ એંડવા હમે રખી. મુંહપ રમાઈ હમે બલુત,
સએલીયાં ડાલી હમે ગરદનમે ગીરબાનકે ખીચ.—જોગન.
આલ મતવાલી હમે, આંખેં હમેં મએ ઇશ્કસે લાલ,
મસ્ત શાહજાદએ યુલકાંમકે હમે દ્યાનકે ખીચ.—જોગન.
કહીં યુલકાંમકા કોસોં નહીં મીલતા હમે પતા,
ખાકે ઉડાવી હુવી ફીરવી હમે બયાબાનકે ખીચ.—જોગન.

[આના સબજાપરીકા ફફીરાના લીખાસમે, યાદમે યુલકાંમકે.]

ભએરવી—કુંમરી.

સખજપરી—

મએંતો શાહજાદેકો હુંડન ચલીયાં,
 આંગ ભભુત જોગન બન મલીયાં, છાંન ફીરી સખ ગલીયાં.—મએંતો.
 જી જનવત હએ, ડગર નહીં આવત, હમ મહેલોંકી પલીયાં.—મએંતો.
 લટ છટકાકે ભેસ બનાકે, દેસ બ દેસ નીકલીયાં.—મએંતો.
 સીસ ખીકસ ગયો, પાંવું બુલસ ગયો, કૂપમે બન બન જલીયાં.—મએંતો.
 તન કુમલા ગયો, મુખ મુરઝા ગયો, જૈસે ગુલાબકી કલીયાંરે.—મએંતો.
 [જાના જોગનકા ધંશકકી મસ્તીમે મરત હો કર.]

બાબ દુસરા—પરદા તીસરા.

ધે હુરા જંગલ.

[એક કુવેમેસે ગુલકાંમકી ગીરીયા વ જાડીકી
 આવાજકા આના.]

ભએરવી—ગજલ.

ગુલકાંમ—મરતા હું તેરે હીજમે અએ યાર ખબર લે,
 અબ જાનસે જાતા હએ યે ખીમાર ખબર લે.—મરતા હું.
 બાબરે વફા ગર્મ હએ અએ હુસુરે સાની,
 દીલ ખેચતા હએ તેરા ખરીદાર ખબર લે.—મરતા હું.
 આંખે હએં લગી દરસે, દીખા શકલ ખુદારા,
 સર ફોડ રહા હું પસે દીવાર ખબર લે.—મરતા હું.

બાબ દુસરા.—પરદા ચોથા.

જંગલ.

[આના સખજપરીકા શીરાકે યારમે સર પટકતે હુવી.]

પીલુ—લાવની.

સખજપરી—

કામ નહીં તેરા હએ યાંહાં પ્રાન, ચલ નીકલ છોડ મકાન યાંહાંસે,
 નીકસરે તુ જાન.—કાંમ.
 ભડકત શોચલે પ્રેમકે, રાખ હુવા બદન, તન મન સારા જલ ચુકા,
 નએંન પડત અગન,
 ઉસકે પહેલુમે અએ મરી જાન.— ચલ નીકલ.

કાઠું ચોંચ પપૈયરા, તા પર છીડકું નોન, પી મેરા, મએ પીવકી,
તુ પી કહેસો કૌન?

ગાઈ કુચ્છ તેરી હયા ઓ શાંન.— ચલ નીકલ.

[કાલે દેવકા આનાં, ઓર નોગનકા ગાના સુના
કર રાજ ધન્દરકો ખપર કરનેકો જના.]

બુલ ગએ હએ હમ ધરમ, બુલ ગએ હમાંન,
પુજત હએ વો મુરતકો હમ ભવા જીનકે કમાંન,
તડપ રહી આ મીલ અએ મેરી જન.—ચલ નીકલ.

ગમમે રાંમકે તડપ રહી, ગમમે હુવી બેધ્યાંન,
ગમમે ગિસ ગુલકાંમકેહી રહેતી હું હરઆંન,
ખપર નહીં લેતા હએ મેરી જન.—ચલ નીકલ.

બાબ દુસરા—પરદા પાંચવા.

દરબાર.

[કાલે દેવકા આન કર સખજપરીકે ગાને વ
નાચનેકી ખપર કરના.]

આસાવરી—મસનવી.

કૃષ્ણદેવ—પ્રુદા રાજજીકો રમે શાદમાંન.
જો હો જાન બખશી તો ખોલું જખ્યાંન.
પરતાંનમે નોગન એક આહ હએ,
ખજાયક સખ ગિસકી તમાશાઈ હએ.
વો હએ નાચતી ગાતી હસ આનસે,
કે જીન સદકે હોતે હએ સૌ જનસે.
ગજબ ભખેરવીકી હરએક તાન હએ.
પ્રુદાઈકા દીલ ગિસપ કુરખાન હએ.
મલી હએ ભબુત ઓર અકશાં ચુની,
ન દેખી હએ નોગન ન એસી સુની.

ધન્દર—ન કર દર અએ દેવ બહરે પ્રુદા,
અખાડમે મેરે ગિસે જલ્દ લા.
મએ દેખું વો નોગન હએ કીસ શાનકી,
પરી હએ વો, યા ફીરમ ધનસાનકી.
કીસી દેવ જીનકી સતાઈ ન હો,
મેરે પાસ ફરીયાદ લાઈ ન હો.

[કાલે દેવકા આદાખ બજા કર જના.]

બાબા કુસરા—પરદા છઠ્ઠા.

જ'ગલ.

[હાલે પરશાનીએ આના સખજપરીફા.]

જીલા પીલુ—રાજલ.

સખજપરી—

૩૬ બદનમે હયે તપાં, જીકો હયે કલસે બેકલી,
 જદ્દ ખખર લો હમદમો જન હયે શીરાકુમે ચલી.—૩૬.
 બાદે સખાજોજો મુખ્હે દમ બાગમે નાજસે ચલી,
 નખલ નેહાલ હો ગયે કુંત ગઈ કલી કલી.—૩૬.
 સાયેકી તરહ ખત બડા, ચેહરા પે સાફ ઉતર ગયા,
 આયા જવાલ ચાર પર, હુસ્નકી દો પહર ઢલી.—૩૬.
 મયેને શયે શીરાકુમે કાઈ જો એક આહે? આતશી',
 શમ્માકા જીસ્મ કુંક ગયા, કહેને લગી જલી જલી.—૩૬.
 તેરી ભવોંમે બત પડા, ફતલ હુવી મયે' તેગસે,
 તેરી ઉંધર પલક હીલી, મુજપે ઉંધર છુરી ચલી.—૩૬.

[આના કાલે દેવકા સખજપરીકો બુઝાનેકે લીયે.]

આસાવરી—મસનવી.

કાલાદેવ—અરી જોગન અબ દીલમે હો અપને શાદ,
 ક્રીયા હયે તુઝે રાજા હન્દરને યાદ.
 ફીસીસે તેરા સુન લીયા હયે જો હાલ,
 મુલાકાતકા શૌક ઉસે હયે કમાલ,
 મેરા દેર કરના ઉસે શાક હયે,
 તેરે નામ ગાનેકા મુશ્તાક હયે.
 મુરાદ અબ તેરે દીલકી બર આએગી,
 જો માંગેગી વો આજ માલ જાએગી.
 ન ફેર ઉંચ ભર તું કરેગી સવાલ,
 વો એકદમમે કર દેગા તુઝકો નેહાલ.

સખજપરી—યેં બાતેં ન લાંનાં જબાં પર કલી,
 ફકીરોંસે અઘી નહીં દીલલગી.
 બડા વો મેરા દેનેવાલા હુવા,
 ખુશામદસે મુંહ તેરા કાલા હુવા.

ફફીરોંકો દોલતકી પરવા નહીં,
યાંહાં હરકે અફઝાલસે કયા નહીં?
જો ગાનેકા રાજ તલમગાર હયે,
તો યાંહાં કીસકો ચલનેમે ઇન્કાર હયે.
તખીઅત મુખાલીખ અગર પાવુંગી,
જો આતા હયે મુઝકો સુના આવુંગી.

[જાના સખ્તપરીકા મઅ કાલે દેવકે.]

બાબ દુસરા—પરદા રાતવા.

૬૨ બા ૨.

[દાખેલ હોના કાલે દેવકા સખ્તપરીકો લે કર.]

આસાવરી—મસનવી.

કાલાદેવ—મહારાજ કીજે ઇધર અબ નીગાહ,
યે જોગન હયે હાજર બ હાલે તખાહ.
મીલા કીસ ખરાબીસે હસકા નીશાં,
હુવા મઅેં પરરતાંમે હર સુ રવાં.
બહોત જલદ ખીદમતમે આયા હું મઅેં,
અખ્ખાડેમે જોગનકો લાયા હું મઅેં.
અજબ ખુશ મુલુ હયે યે જોહરા જખી,
ઊડાતી હયે જંગલમે કયા બઅેરવી.
હરઅેક તાનપર લોટ જાતા હયે જી,
સુના હોગા ગાંનાં ન અૈસા કમી.

બ્રહ્મન્સ—મસનવી.

ઈન્દર—અરી જોગન અઅે દર્દકી મુખલીલા ?
ફફીરોંકા કયું બેસ વુને લીયા ?
પ્રીદ કીસ પ હઅે, કીસ પ શઅેદા હઅે વુ ?
કોઈ આદમી હઅે, પરી યા હઅે વુ ?
કાંહાંસે યાંહાં તેરા આના હુવા ?
કે મુસ્તાફ સારા જમાના હુવા,
કીસે હુંડવી ફીરવી હઅે કું બ કું ?
ઊડાતી હઅે કયું ખાક જંગલકી વુ ?

સખ્તપરી—મહારાજ પુછો ન જોગનકા દોલ,
ફફીરોંકા દોલ દર્દસે હઅે નીલાલ.

મેરા મુઝસે મઆશુકુ હએ છુટ ગે.
 મેરા રાજ હસ દેસમે છુટ ગયા.
 યાંહાં હુંડને ઉસકો આઘ હું મએ,
 ખીરોગેન હું ગમકી સતાઘ હું મએ.
 સુનાવી હું ગાના જો હએ મુઝકો પાદ,
 અજબ કયા જો માલ જએ દીલકી મુરાદ.
 અગર રાગસે ગએર હો દીનકા હાલ,
 ન કાગનકા રદ કી યેગા સવાલ.

ભએરવી—હુંભરી.

કાંહાં ગયો શાહનશા જાની પ્યારા, દીલ તડપેરે હમારા.—કાંહાં.
 વાકા પતા કહીં લાગત નાંહી, હુંડ શીરી જન સારા.—કાંહાં.
 ખીન જાંતીકે જન નએનનમે, એન દીન અંધીયારા.—કાંહાં.
 કુહયાંમે જૈસે સુરખ મછરીયાં તરપત હોગા ખીયારા.—કાંહાં.

[સખજપરીકા રકુસો ગાંના સુન કર ઇન્દરકા અપને
 ગલકા હાર દેના, સખજપરીકા નામનગુર કરના.]

જીલા પંહુ—હુંભરી

રાજજી મોહે હારકી ગરજ નાહીરે,
 જરકે લીયે ન જોગત હુની, સતાવો વુમ કહે હમારા જી.—રાજજી.
 યુજર ગઘ ઘડી ઘડી, યુજરે દીન ઐર સાલ,
 અમ તક મુરાદ આઈ ન વર, જીસે હુવા યે હાલ.—હારકી.

[રાજા ઇન્દરકા સખજપરીકો કૌલ દેના, સખજપરીકા
 ખુશ હો કર જોગીકા ખેસ નીકાલ કર રાજે
 ખીનહાંતી કહેના, આહલે માહરીજકા દંગ હો જાના.]

ભએરવી—રાજાલ.

હોતા હએ કોઈ આનમે અબ કાંમ હમારા,
 ઇનઆમમે દીજે હમે ગુલકાંમ હમારા.—હોતા.
 અબ આહાસે યુસુફકો નીકલવાવો હમારે,
 છુટતા હએ અંધેરેમે દીલઆરામ હમારા.—હોતા.
 આશકુને તેરે માગ લીયા રાજસે વુઝકો,
 દે આએ કોઈ ઉસકો યે પએગામ હમારા.—હોતા.
 આ જએ અગર યારતો છાતીસે લગા હું,
 સીનેમે તપાં હએ દીલે નાકામ હમારા.—હોતા.

સ્લકા હુટેંગે મળા ખલકુમે બે ખોડી,

જાસે બહેતર હુવા અંજામ હમારા.—હોતા.

ગવાંચ શાહજાદેકો અબ દેર ન કીજીયે,

નામ આપકા હો ખલકુમે ઐર કાંમ હમારા.—હોતા.

[રાજા ઇન્દરકા ખુશ હો જાના ઐર ગુલકાંમકો

કુએસે રેહા કરનેકો લાલદેવકો કરમાનાં.]

આસાવરી—મસનવી.

ઈન્દર ——— અરે લાલ દેવ ઇસ તરફ જલદ આ,

બડા મુઝકો જોગનને ઘોડા દીયા.

બનાવટકી થી સારી જાદુગરી,

નહીં આદમી સખજ હએ પે પરી.

ઈસે જરકી ખનાહીય ન યાંહાં લાઈથી,

છુડાને ગીરફતારકો આઈથી.

નીકાલ અબ કુવેસે તુ ગુલકાંમકો,

હવાલે કર ઇસ નેક અંજામકો.

[લાલ દેવકા જાના, ઐર શીજફૈર ગુલકાંમકો

લે આના, ગુલકાંમકા સખજપરીકો દેખ

કર ધમરાંનાં.]

ભઅરવી—રાજાલ.

સખજપરી —

ફહર થા હી,જ કયામત થી જુદાઈ તેરી,

મેરે ખલેકને મુજે શકલ દીખનાઈ તેરી.—ફહર.

ગુલકાંમ —

ખાદ હએ મુંહપે મલી, બાલ હએ સરકે ખીખરે,

આહ ! ઇસ ઇશકને કયા શકત બનાઈ તેરી.—ફહર.

સખજપરી —

મુઝપહોનાથા જો કુચ્છ હો ગયા ઊસકા નહીં ગમ,

હો ગઈ કુએદ મુસીબતયે રેહાઈ તેરી.—ફહર.

ગુલકાંમ —

મએ તેરે હાથ લગા તુ મેરે કુદમે ફસી,

મેરા મતલબ હુવા, ઉએદ બર આઈ તેરી.—ફહર.

સખજપરી—

હયે તમન્ના યે મેરે દીલમે કે અબ હથ તલક,
ફજલે ઉસતાદસે દેખું ન જુદાઈ તેરી.—ફૂર
[ફિન્દરકા ગુલફાંમે સખજપરીકા હાથ મીલાના, અ
માહશીનકા મુબારકબાદીકા ગાંના ગાંના.]
ભચ્ચેરવી—ગજલ.

સખ—

શાદીએ જુલવએ ગુલફાંમે મુબારક હોવે.
અએશા અશરતકા સરનજાંમે મુબારક હોવે.—શાદીએ.
બાઅદ મુદતકે હસીનોકો નસીબા જગા,
ફરે રાહતપે અબ આરાંમે મુબારક હોવે.
પી ચુકે ખુને જીગર હીજમે જી બર બરકે,
શરબતે વરલકા અબ જાંમે મુબારક હોવે.—શાદીએ.
તખ્તપર હમકો મુબારક હો જહાંમે ફીરનાં,
ગચ્ચેરકો ગરદીશે ઐયામે મુબારક હોવે.—શાદીએ.
ફૂર જન્નતકો મુબારક હો, ફલલકકો, તારે,
બાગકો ગુલ, હમે ગુલફાંમે મુબારક હોવે.—શાદીએ,

